Akademik
AKADÉMIA OZBROJENÝCH SÍL GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNIKA
SPRAVODAJCA
APRÍL 2009

Francúzsky veľvyslanec v AOS

S prednáškou „Európska a transatlantická bezpečnosť ako zábezpeka proti svetovým hrozbám“ vystúpil v Akadémii ozbrojených síl v Liptovskom Mikuláši mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Francúzska v Slovenskej republike pán Henry Cuny (na obrázku vľavo). Veľvyslanec sa vo svojom vystúpení zameral na bezpečnostné výzvy a konfrontácie pre budovanie spoločnej Európy, na vzťahy NATO a EÚ, kde vyzdvihol potrebu komplementárnosti, partnerstva a horizontálnosti. Krízy a bezpečnostné riziká vo svete nastolil v mnohotvárnosti otázok, v potrebe hľadania súvislostí a s multilaterálnym a inkluzívnym prístupom k ich riešeniu. Európsku bezpečnostnú a obrannú politiku (EBOP) konfrontoval so stratégiou vzťahov USA a EÚ a vyzdvihol transparentnosť Európy po ratifikovaní Lisabonskej zmluvy. Zameral sa i na účasť Francúzska v EBOP. Veľvyslanec Francúzska k svojmu vystúpeniu v AOS dodal: „Prednášku som si pripravil rád, pretože si myslím, že medzi politikou, bezpečnosťou a diplomaciou existujú úzke vzťahy“.

V otázke týkajúcej sa spolupráce v oblasti bezpečnosti medzi Francúzskom a Slovenskom vyzdvihol „EOD“ (spoluprácu v oblasti likvidácie nástražných výbušných systémov). S francúzskym veľvyslancom navštívili AOS aj plk. Jean Mornard, pridelenec obrany Francúzska v SR a mjr. Bruno Charon, poradca pre vojenskú spoluprácu. Francúzskeho veľvyslanca prijal rektor školy brig. gen. doc. Ing. Miroslav Kelemen, PhD. Prednášky sa zúčastnili študenti Kurzu národnej bezpečnosti, príslušníci Ústavu bezpečnosti a Centra kariérneho rozvoja AOS.

(hg)

AKADEMIK

Spravodajca
Akadémie ozbrojených síl
generála Milana Rastislava Štefánika

Ročník V, číslo 8
Akademický rok 2008/2009

Vydavateľ:
Akadémia ozbrojených síl
generála Milana Rastislava Štefánika
Demänová 393
031 01 Liptovský Mikuláš
www.aos.sk

Šéfredaktorka:
PhDr. Jana VITOVSKÁ
tel.: 0960 423888
e-mail: jana.vitovska@aos.sk

Redakčná rada:
Ing. Peter FIANTA - predseda
tel.: 0960 423070
e-mail: peter.fianta@aos.sk

PhDr. Alena HARAGOVÁ
tel. 0960 422735
e-mail: alena.haragova@aos.sk

Ing. Danuša SPILÁ
tel. 0960 422529
e-mail: danusa.spila@aos.sk

Mgr. Dušan LITVA, PhD.
tel. 0960 423088
e-mail: dusan.litva@aos.sk

Zostava, jazyková a grafická úprava:
PhDr. Jana VITOVSKÁ

Tlač:
Tlačiareň AOS, Liptovský Mikuláš

Rozširuje:
AOS L. Mikuláš. Nepredajné.

© Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika

Registračné číslo: EV 1946/08

Editoriál

Všetko má svoj koniec. Ľadové kráľovstvo sa veľmi rýchlo zmenilo na slnečnú jar, ktorá má svoje čaro, prináša radosť do života, ale i dobrú náladu. Keď tak rozmýšľam, aspoň niečo pozitívne v týchto mesiacoch.

Udalosti z jesene minulého roka, ktorými Spojené štáty vstúpili do bolestivého hospodárskeho úpadku poznačili celý svet. Neustále články v denníkoch o hospodárskej kríze, o nešťastiach, prepúšťaní - nám všetkým moc nepridajú na psychickej pohode. Masmédiá vo veľkej miere zasahujú do životov ľudí. S veľkou obľubou rozpitvávajú osudy spoločensky významných i nevýznamných ľudí, pričom z toho profitujú, snažia sa zvýšiť prírastok čitateľov za akúkoľvek cenu. Verím, že náš Akademik nepatrí do tejto kategórie. Presvedčiť sa musíte sami!

V tomto čísle vám prinášame naozaj veľmi exkluzívne rozhovory s našimi hosťami. Bolo pre nás cťou privítať v našej alma mater francúzskeho veľvyslanca v SR pána Cunyho, ako i taliansku veľvyslankyňu v SR pani Brunellu Borzi. V mesiaci apríl žila akadémia takými prestížnymi medzinárodnými konferenciami, akými sú Interoperabilita alebo Degradácia technických systémov, o ktoré bol veľmi vysoký záujem z radov odborníkov. Ciele, úlohy a perspektívy Európskej obrannej agentúry záujemcom z radov učiteľov, ale i zástupcom regionálnych firiem, predstavil generál v.v. Marián Mikluš, ktorý svojou návštevou inšpiroval a zároveň vyzval prítomných vedeckých pracovníkov k zapojeniu sa do obranných projektov v rámci EDA. A je toho ešte veľa, čo sa dočítate..

Americký spisovateľ Hemingway napísal kedysi knihu Pohyblivý sviatok. Myslím, že taký sviatok by sme si mali všetci povinne zaradiť do svojho kalendára. Každý deň si nájsť dôvod na oslavu. Pretože každý deň je čo oslavovať. Že sme zdraví, že svieti slniečko, že svitlo ďalšie nové ráno. Tak do toho!

PhDr. Jana VITOVSKÁ
šéfredaktorka

Z obsahu

Interoperabilita *str. 7*

Náš hosť prof. Ing. Jozef Mihok *str. 8 - 9*

Degradácia technických systémov *str. 14*

Priekopník parnej turbíny *str. 20*

Kurz z Holandska v AOS

Akadémiu ozbrojených síl v Liptovskom Mikuláši navštívili v dňoch 30. - 31. marca 2009 desiati príslušníci holandského **Advance Defence Course** (Vyššieho kurzu obrany) z Akadémie obrany z Bredy, ktorých viedol genpor. Tony J. A. van Diepenbruge a pplk. Jan Korteweg, pridelenec obrany Holandského kráľovstva v SR.

Cieľom návštevy Holanďanov bolo oboznámiť sa s Akadémiou ozbrojených síl, jej vysokoškolským a kariérnym vzdelávaním, spoznať analogický slovenský Kurz národnej bezpečnosti, ktorý je vrcholovým kurzom v systéme kariérnej prípravy profesionálnych vojakov OS SR. Holandskí hostia sa v AOS zoznámili tiež s prostriedkami konštruktívnej simulácie, s počítačovo podporovanými cvičeniami, so softvérom OneSAF od americkej firmy Saic. Prezreli si katedru elektroniky, jej laboratóriá a odborné učebne a otázky zamerali na oblasť senzoriky, rádioelektroniky a komunikačné technológie. Záujem holandských hostí pri ďalšej prehliadke katedry informatiky vzbudil sieťový akademický program Cisco.

Akadémia ozbrojených síl má s holandskou stranou nadštandardnú spoluprácu, ktorá sa prejavuje v realizácii ISOC (Medzinárodného kurzu pre štábnych dôstojníkov). Preto si holandskí hostia prezreli i študijné priestory tohto kurzu a zoznámili sa s jeho vzdelávacím a výcvikovým programom.

Advance Defence Course sa realizuje v holandskej Akadémii obrany v Brede, je štvormesačný a pripravuje odborníkov na najvyššie vojenské pozície. Táto akadémia spája vojenské a akademické vzdelávanie, zabezpečuje vedecký výskum a rozvoj vojenskej vedy, pripravuje vojakov vo všeobecných a dôstojníckych kurzoch a spolupracuje s organizáciami a inštitúciami vyššieho vzdelávania. **(hg)**

Českí študenti nastúpili na štúdium

V rámci programu Erasmus nastúpili na štúdium v letnom semestri akademického roka 2008/2009 do Akadémie ozbrojených síl v Liptovskom Mikuláši štyria študenti z Univerzity obrany Brno (Česká republika). Ide o prvú aktivitu programu Erasmus, realizovanú vo vojenskom školstve Slovenskej republiky.

Tri mesiace budú v Akadémii ozbrojených síl pôsobiť študenti **ppráp. Petr Chytil, ppráp. Gabriela Kaplanová, ppráp. Lukáš Zapletal a ppráp. Richard Palas,** ktorí študujú odbor ekonomika obrany štátu, študijný program ekonomika a manažment v 2. ročníku Univerzity obrany. V Akadémii ozbrojených síl sú zaradení do študijnej skupiny 25 MAN, ku študentom 2. ročníka študijného programu manažment. Až 90 % študijných predmetov bude českým študentom poskytovať katedra manažmentu. Študenti absolvujú predmety, ktoré sa zhodujú so štruktúrou ich študijného programu - hospodársku politiku, marketing, matematickú štatistiku - podporu rozhodovania, operačnú analýzu, účtovníctvo, medzinárodné ekonomické vzťahy, manažment ľudských zdrojov.

Na ich ďalšej príprave sa budú podieľať aj ústav telesnej výchovy a športu a ústav jazykovej prípravy, kde budú pokračovať v štúdiu anglického jazyka.

Na štúdium na jedinú slovenskú vojenskú vysokú školu v rámci programu Erasmus boli vybratí na základe študijných výsledkov a dosiahnutých kreditov v svojom študijnom odbore.

Českí študenti ukončia študijný pobyt semestrálnymi skúškami, hodnotení budú kreditmi podľa ECTS (Európsky systém prenosu kreditov).

Program Erasmus posilňuje prepojenie európskych vzdelávacích inštitúcií a transparentnosť obsahu vzdelávania, podporuje pobyty študentov na partnerských univerzitách a umožňuje im tak získať poznatky a skúsenosti zo svojho študijného odboru, nadviazať pracovné kontakty a priateľstvá.

(hg)

Predstavujeme ...

doc. Ing. Marcel HARAKAĽ, PhD. vedúci katedry informatiky

Docent Marcel Harakaľ sa narodil v roku 1958 v Bratislave, ale takmer už 40 rokov žije na Liptove. Po maturite v roku 1978 na Gymnáziu M. M. Hodžu v Liptovskom Mikuláši absolvoval vysokoškolské vzdelanie na Elektrotechnickej fakulte SVŠT v Bratislave. Promoval v roku 1983 v odbore mikroelektronika. Po skončení vysokej školy nastúpil ako výskumno-vývojový pracovník v oblasti návrhu a implementácií počítačových systémov v zbraňových kompletoch do Vojenského ústavu 060 v Liptovskom Mikuláši. Na základe požiadaviek armády, v roku 1989 aktivoval za vojaka z povolania a prešiel na VVTŠ v Liptovskom Mikuláši ako asistent katedry automatizovaných systémov riadenia a výpočtovej techniky. Postupne v rokoch 1990 až 2008 prešiel rôznymi vojenskými, ale aj vedecko-pedagogickými funkciami. Kariéru profesionálneho vojaka ukončil v hodnosti plukovník koncom roku 2004. Od roku 2005 je vedúci Katedry informatiky AOS.
Vedecko-akademickú hodnosť (PhD.) získal vo vednom odbore umelá inteligencia. Habilitoval v roku 2002 v odbore elektronika a telekomunikačná technika na Vojenskej akadémii. Počas 25-ročnej kariéry úspešne viedol 35 diplomantov, zapojil sa do riešenia viac ako 11 vedeckých projektov. V oblasti vedy a vzdelávania spolupracuje s viacerými univerzitami a výskumnými ústavmi. V súčasnosti je školiteľom doktorandského štúdia na FEI v Košiciach v odbore 9.2.1 Informatika a vedie dvoch doktorandov.

Pán docent, s akým predsavzatím ste nastúpili do svojej funkcie?

Zánik Vojenskej akadémie a fakúlt v roku 2004, ale aj "transformačný experiment" nového systému vysokoškolskej prípravy v dvoch organizačných prvkoch priniesol pomerne veľa úloh, nejasností a komplikácií. Katedra informatiky takmer ako jediná, organizačne prežila ako kompaktný prvok z bývalej fakulty zabezpečenia velenia, ale nemala pred sebou jednoduchú úlohu. Redukcia počtu zamestnancov viac ako o jednu tretinu, odchod mladých a perspektívnych vojakov z povolania z katedry, ale aj definované požiadavky - zodpovednosť za prípravu personálu pre OS SR v oblasti informatiky, informačných systémov, počítačových systémov, počítačových sietí, telekomunikačných služieb, znamenali výzvu pre vytvorenie kompaktného, moderného a dynamického prvku na AOS. V rokoch 2005 a 2006 sa nám na katedre podarilo stabilizovať vedecko-pedagogický zbor. Na katedru prišli mladí a zanietení ľudia v oblasti IT technológií. Pod vedením skúsených profesorov a docentov sa nám podarilo zabezpečiť požadované úlohy a v predstihu naštartovať procesy, ktoré súvisia s informačnou revolúciou v OS SR. Získali sme vedecký projekt zameraný na NEC (Network Enabled Capability), a tiež sme začali prípravu študentov v akreditovanom študijnom programe počítačové, systémy siete a služby. V súčasnosti aktivity na katedre smerujú k aplikácii najnovších trendov v oblasti informačných a komunikačných technológií do procesu vzdelávania, ale aj modernizácie OS SR. Intenzívne spolupracujeme s MO, ale aj s podriadenými zložkami GŠ. Prioritou dnešných dní je informačná, počítačová bezpečnosť a ochrana pred kybernetickými vojnami.

Aká je Vaša predstava pri realizácii týchto predsavzatí?

Aby bolo možné napĺňať tieto úlohy a predsavzatia, je potrebné mať kvalitný pracovný tím. Vždy je to o ľuďoch. Pracovná atmosféra musí byť dynamická, ale v stabilnom prostredí. V tejto oblasti som konzervatívny. Ak je niečo dobré a zmena neprinesie zaručenú kvalitu, nemeňme to. V tomto sú mi vzorom Angličania. Každý človek má byť veľmi dobre informovaný a musí vedieť tvorivo reagovať na požiadavky. V našej informatickej branži, nie je možné zaspať na vavrínoch. Kto nestihne vlak, už veľmi ťažko do neho naskočí. Preto príprave a vzdelávaniu pracovníkov na katedre informatiky prikladám veľký význam.

Aké vlastnosti na človeku Vám imponujú a naopak, aké sa Vám nepáčia?

Vážim si pracovitých, čestných a obetavých ľudí. Vzorom mi boli rodičia, ale aj učitelia, s ktorými som sa v živote stretol. Práca pedagóga alebo vedca vyžaduje enormné úsilie a prácu vo voľnom čase. Informačné technológie sú významným prvkom v živote ľudí, ale vyžadujú aj určitú hĺbku poznania a schopností pri ich používaní. Niektorí ľudia sú povrchní, pohodlní a myslia si, že informačné technológie (resp. počítač) to urobí za nich. Samozrejme, realita je iná. Základom úspechu je každodenná, cieľavedomá a poctivá práca.

Aké sú Vaše záľuby?

To, že žijem na Liptove takmer 40 rokov má svoj dôvod. Je to vzťah k horám a prírode. Rád chodím na túry a výlety v regióne Vysokých a Západných Tatier. Je pre mňa sviatok, ak môžem pozerať kvalitné prírodopisné a zemepisné filmy. Ako technicky založený človek mám vzťah k najmodernejším informačným technológiám. Moja práca "vŕtanie sa v počítačoch" je mi zároveň aj koníčkom.

Ako si dobíjate energiu?

Práca vysokoškolského pedagóga vyžaduje sústavne duševnú prácu, dobrú fyzickú pripravenosť, ale je náročná aj na psychiku. Najlepším relaxom je, keď po skončení práce zavesím "počítač na klinec" a idem na záhradu. Pri práci si oddýchnem, veľakrát prídem na iné myšlienky, ale aj dobré nápady.

Prezradíte niečo o svojej rodine?

S rodinou žijem na Podbrezinách už 25 rokov. Manželka Alenka pracuje na katedre elektroniky ako administratívna pracovníčka. Syn Lukáš študuje ekonomickú a finančnú matematiku na UK v Bratislave, syn Martin hospodársku informatiku na EU v Bratislave.

Máte zlozvyk, ktorého sa neviete zbaviť?

Nik nie je dokonalý. Každý má nejakú neresť, mojou je workoholizmus.

Na záver, máte nejaké životné krédo, ktoré Vás sprevádza ...?

Človek sa musí naučiť kompromisom, byť trpezlivý, druhých rešpektovať a hľadať čo je v ľuďoch pozitívne.

Zhovárala sa
Jana VITOVSKÁ
Foto: autorka

Sieťovo orientované spôsobilosti (NEC) – priorita krajín NATO

V dňoch 16. - 19. marca 2009 som sa zúčastnil ako člen riešiteľského kolektívu NATO RTO SAS-065 pracovného stretnutia vo Washingtone (USA), ktorého cieľom bolo posúdiť výstupy pracovnej skupiny v širšom medzinárodnom zastúpení. Pracovná skupina rieši problematiku systémov velenia a riadenia a merania ich vyspelosti.

Sieťovo orientované spôsobilosti - Network Enabled Capability (NEC) už dávnejšie NATO označilo pre alianciu ako vysokú prioritu. V súčasnosti sa spracováva model vyspelosti, s cieľom zlepšiť schopnosti jednotiek a urýchliť ich transformáciu. Dosiahnutie tohto cieľa nesporne závisí na vytvorení vhodného prístupu k systému velenia a riadenia (Command and Control - C2) NATO a zvoleniu zodpovedajúceho modelu vyspelosti C2.

V rámci NATO organizácia RTO (Research and Technology Organization) financuje niekoľko panelov, v ktorom je zahrnutý panel systémových analýz a štúdií (SAS). Panel má niekoľko výskumných pracovných skupín, pričom SAS-065 dostala v roku 2006 za úlohu vypracovať model vyspelosti C2 tak, aby preskúmal sieťovo orientované prístupy k C2 v kontexte koalícií. Tento model špecifikuje súbor diskrétnych úrovní C2 s narastajúcou vyspelosťou. Tieto úrovne vyspelosti NNEC C2 sú mapované na NNEC transformačné úrovne vyspelosti. Vytvorený model vyspelosti NNEC C2 je nástrojom (zahrňujúcim metriky), ktorý umožní organizáciám samostatne sa zorientovať a merať ich súčasné spôsobilosti špecificky orientované na aspekty C2 v kontexte NNEC.

Vedľajšou úlohou SAS-065 bolo aktualizovať Konceptuálny referenčný model NATO C2 (NC2CM).

Členmi riešiteľského kolektívu boli krajiny a organizácie Aliancie (NATO ACT, Belgicko, C2CoE, Holandsko, Kanada, Nemecko, Nórsko, Portugalsko, Slovensko, Taliansko, USA a Veľká Británia). Spolupracovali tiež Austrália, Švajčiarsko a Švédsko.

Naša pracovná skupina vypracovala popis modelu vyspelosti NNEC C2, analýzu integrujúcu prípadové štúdie, súbor ilustratívnych aplikácií a slovník pojmov, pričom na posudzovaní jej výstupov sa zúčastnili predstavitelia 18 krajín Európy, Severnej a Južnej Ameriky a Ázie.

Práca v pracovnej skupine je podporovaná projektom „NATO Network Enabled Capability a implementácia v OS SR“, ktorého zadávateľom je ministerstvo obrany. Projekt rieši kolektív našej katedry a nadobudnuté poznatky budú cennou skúsenosťou pri jeho ďalšom riešení.

Dosiahnutím schopností NEC bude možné v budúcnosti zásadným spôsobom zlepšiť kvalitu velenia a riadenia, rozhodovacieho procesu a operačnej efektívnosti. Schopnosť pôsobiť rýchlejšie a presnejšie umožní dosiahnuť požadovaný efekt s menším počtom jednotiek a tým podstatne zvýšiť operačnú efektívnosť ozbrojených síl.

Ing. Július BARÁTH, PhD.
Katedra informatiky AOS

Interoperabilita 2009

S tematikou „Ozbrojené sily v operáciách medzinárodného krízového manažmentu“ sa uskutočnila 2. apríla 2009 v Akadémii ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši 11. medzinárodná konferencia „Interoperabilita 2009“.

Konferencie sa zúčastnilo približne 30 odborníkov. Boli to zástupcovia Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky, zložiek síl OS SR, Akadémie ozbrojených síl. Podujatia sa ďalej aktívne zúčastnili príslušníci Univerzity obrany Brno (Česká republika) a Národnej akadémie obrany (LaVAk) Viedeň (Rakúsko).

V prvej časti program konferencie obsiahol podstatu, charakteristiku a poslanie operácií Medzinárodného krízového manažmentu, operácií NATO, OSN, EÚ a OSBE, poukázal v konkrétnostiach na ich multifunkčnosť. Analyzoval krízové operácie mimo článku 5 Washingtonskej zmluvy a ich obsah. Zahrnul otázky budúcich operácií a spôsobilostí ozbrojených síl, zameral sa na prevenciu a riešenie krízových situácií vrátane konfliktov.

Druhá časť konferencie zahrnula v jednotlivých referátoch skúsenosti z pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl v mnohonárodných operáciách. Plk. Ing. Jaroslav Průcha (AČR) vystúpil v tomto konferenčnom bloku s charakteristikou operácie EUFOR Tschad/RCA, (humanitárna operácia v Čade), analyzoval konkrétne úlohy a skúsenosti z tejto multinárodnej operácie. Plk. gšt. Christian Reiner (Rakúsko) sa vo svojom príspevku zameral na „Podiel Rakúska na operáciách krízového manažmentu“ a prípravu štábnych dôstojníkov pred nasadením do operácie. Plk. gšt. Jindřich Joch (GŠ OS SR) predstavil účasť vojakov Ozbrojených síl SR v mnohonárodných operáciách NATO, Európskej únie, OSN.

Plk. Ing. Jaroslav Průcha (Univerzita obrany, Brno, ČR)

Konferenciu organizoval Ústav bezpečnosti Akadémie ozbrojených síl a jej garantom bol rektor AOS brig. gen. doc. Ing. Miroslav Kelemen, PhD.

(hg)

Náš hosť:

prof. Ing. Jozef MIHOK, PhD.

Prezident Združenia obranného priemyslu SR

Pán profesor, Slovenský obranný priemysel bol posledné roky vnímaný ako nerovnorodý (nehomogénny) konglomerát. Ako vnímate súčasnú situáciu v oblasti zbrojnej výroby?

Po páde komunistického režimu, keď sa Československo začalo politicky a spoločensky rýchlo reformovať a vydalo sa na cestu k trhovému hospodárstvu, sa transformačnému procesu nevyhol ani obranný priemysel. Je všeobecne známe, že doslova bolestne pocítil dosah reštriktívnych opatrení, výsledkom ktorých bola snaha o jeho oslabenie, prípadne úplné rozbitie. A tak sme likvidovali know-how našich predkov a odchádzali z tradičných trhov, kde uvoľnené miesto s radosťou obsadzovali krajiny s vysokým stupňom demokracie.

Zbrojársky priemysel sa dostal do problémov a postupne sa jeho majetok privatizoval s nádejou, že výroba v súkromných rukách sa konvertuje na civilnú výrobu. V tomto období sa kríza obranného priemyslu na Slovensku čím ďalej tým viac prehlbovala. Začiatkom roka 1994 nad väčšinou jeho výrobných podnikov visel doslova Damoklov meč v podobe bankrotu a neistej budúcnosti.

Niektoré fabriky sa síce s vypätím všetkých síl a prostriedkov podarilo zachovať, ale prevažná väčšina spoločností sa rozpredala, roztavili sa a zošrotovali prípravky, zápustky a náradie a odišlo i vo svete cenené know-how našich otcov a dedov.

Krokom k stabilizácii zbrojárskeho priemyslu bolo vytvorenie spoločnosti DMD Holding v roku 1995. Spoločnosť si za hlavný cieľ kládla koordináciu výskumných, vývojových, výrobných a exportných aktivít členských firiem. Bohužiaľ, dnes musím povedať, že z pôvodnej skupiny spoločností zostali len KONŠTRUKTA - Defence, a.s., ZŤS - ŠPECIÁL, a.s. a ZVS Holding, a.s. Týmto firmám sa napriek všeobecne panujúcej nepriaznivej situácii stále darí držať si svoju pozíciu na slovenskom zbrojárskom trhu.

Čo však môžem i dnes konštatovať, je skutočnosť, že i napriek rapídnemu zmenšeniu svojho potenciálu si slovenský obranný priemysel zachoval dostatočnú výskumnú a vývojovú základňu a tiež výrobnú kapacitu na produkciu a modernizáciu vybraných zbraňových systémov. Stále sú u nás firmy, ktoré vo svojom rozvoji napredujú a držia krok s kapitálovo silnou medzinárodnou konkurenciou i napriek oveľa skromnejším podmienkam, ktoré majú v porovnaní so zahraničím k dispozícii. Rád by som zdôraznil, že veľkou devízou slovenského obranného priemyslu je práve odborný ľudský potenciál s vysokými skúsenosťami najmä v aplikovanom výskume, vo vývoji, výrobe a v skúšobníctve.

Vieme o Vás, že ste sa podieľali na tvorbe Stratégie rozvoja Združenia obranného priemyslu SR. Prezradíte nám čosi o tom bližšie?

Koncepcia Stratégie rozvoja Združenia obranného priemyslu Slovenskej republiky (ZOP SR) na obdobie rokov 2008 – 2012 vychádza zo zámeru definovať základné ciele v oblasti rozvoja obranného priemyslu s prihliadnutím na vývoj situácie a zmenu procesov v reálnom čase. To znamená, že stratégia je stále otvoreným materiálom, ktorý je pripravený reagovať na zmeny prostredia, ako aj na nové výzvy. Tento materiál sa v porovnaní s doteraz spracovávanými stratégiami ZOP SR najvyčerpávajúcejším a najobsažnejším spôsobom venuje analýze trhového priestoru pre rozvoj slovenského obranného priemyslu, globálnym trendom v základnom a aplikovanom výskume a prioritám a ambíciám ZOP SR v jednotlivých oblastiach záujmu. ZOP SR víta iniciatívu každého člena túto stratégiu doplniť, upraviť alebo pripomienkovať. Z uvedeného dôvodu sme na pôde ZOP SR vytvorili pracovnú skupinu, ktorej úlohou je analyzovať podnety členov a stratégiu aktualizovať.

Zaoberáte sa oblasťou, kde hlavný dôraz by sa mal klásť na výskum a vývoj, najnovšie poznatky vedy a techniky. To predpokladá úzku spoluprácu s rôznymi výskumnými a vývojovými subjektmi v rámci SR...

Hovoriť o rozvoji obranného priemyslu a nezmieniť sa pritom o nezastupiteľnej funkcii výskumu a vývoja by bolo prinajmenšom neprofesionálne. Nie je tajomstvom, že jednou z našich hlavných priorít je hľadanie nástrojov pre zrýchlenú transformáciu najvyspelejších technológií na obranné využitie. To je práve úlohou a zároveň globálnym trendom v oblasti výskumu a vývoja.

Tu by som chcel zdôrazniť dôležitosť výskumu na vysokých školách a vytváranie podmienok pre spoluprácu vo výskume medzi univerzitami, vojenskými organizáciami, ústavmi, servisnými laboratóriami, s cieľom vykonávať výskum zaujímavý pre ministerstvo obrany, transformovať najnovšie vedecké poznatky do výskumu a vývoja obranných technológií a techniky a zabezpečiť tak získanie strategickej prevahy.

Jednou z ciest, ako sa presadiť na svetovom trhu zbrojnej výroby je určite aj zbieranie informácií z rôznych medzinárodných výstav. Najprestížnejšou vo svete je určite EUROSATORY. Aké máte poznatky z tejto výstavy?

Medzinárodné výstavy obrannej techniky sú vynikajúcou príležitosťou, ako na relatívne malom priestore a v krátkom čase možno získať obrovské množstvo cenných informácií o najnovších trendoch vo svetovom obrannom priemysle a zároveň si „zmapovať" konkurenciu. Ponuka vystavujúcich zbrojárskych firiem je spravidla odpoveďou na existujúci dopyt, preto je účasť na takomto podujatí užitočným marketingovým nástrojom. A naopak, veľtrh môže odhaliť aj tzv. medzery na trhu a pripraveným poskytne možnosť chopiť sa príležitosti v chýbajúcom segmente. Som presvedčený o tom, že napriek narastajúcim možnostiam využitia virtuálnych komunikačných technológií a internetovému obchodovaniu si medzinárodné veľtrhy svetového významu ako napr. EUROSATORY vo Francúzsku alebo IDEX v Spojených arabských emirátoch naďalej udržia priazeň vystavovateľov a návštevníkov z celého sveta.

Ste prezidentom Združenia obranného priemyslu SR, a súčasne aj generálnym riaditeľom významnej zbrojárskej spoločnosti DMD GROUP, a.s. Ako sa dajú skĺbiť tieto funkcie?

Pre vykonávanie oboch týchto funkcií je základným predpokladom záujem, chuť a veľké pracovné nasadenie. Nakoniec, tieto „kritériá" platia pre vykonávanie akejkoľvek práce, ak sa má robiť úspešne. Ako manažér DMD GROUP, a.s. stojím dennodenne pred problémami a rozhodnutiami, ktoré ovplyvňujú prácu množstva ľudí. Fakt, že prostredie, v ktorom zbrojárske spoločnosti operujú, má ďaleko k ideálne fungujúcemu trhu, mi toto rozhodovanie nijako neuľahčuje. Striktné pravidlá, určované mocenskými, politickými a hospodárskymi záujmami krajín a skutočnosť, že jedinými odberateľmi sú armády jednotlivých krajín, už i tak náročný obchod so zbrojárskymi výrobkami ešte viac komplikujú. Aj preto považujem prácu v tejto komodite za zaujímavú a jedinečnú. Funkcia prezidenta Združenia obranného priemyslu Slovenskej republiky kladie na jej vykonávateľa vysoké nároky. Je to predovšetkým obrovská zodpovednosť voči členským firmám, ktorých je dnes už 50, obracajúcich sa na Združenie s problémami v oblasti legislatívy, licenčného konania, ale aj s očakávaním, že ich Združenie podporí pri nadväzovaní medzinárodných kontaktov alebo pri zapájaní sa do programov európskych štruktúr. Pozitívne odozvy členskej základne, týkajúce sa práce prezídia ZOP SR, sú pre mňa obrovskou motiváciou. Vážim si ale aj kritické pripomienky, pretože práve tie sú cenné pre ďalšie zlepšovanie práce ZOP SR v prospech svojich členov.

Akou filozofiou sa riadite pri vedení spoločnosti?

Moja filozofia vychádza z jednoduchého pravidla: využiť všetky sily, možnosti a legitímne prostriedky na dosiahnutie a udržanie úspechu firmy. Nezaspať na vavrínoch, neuspokojiť sa s dosiahnutím čiastkových cieľov, pracovať na sebe, nerezignovať, ale vždy veriť v úspech. Úspech v našom biznise znamená zamestnanosť, zisk, perspektívu. A to je dosť veľa na to, aby sa to podarilo jedinému človeku. Úspech firmy je výsledkom tímovej práce, žiadny špičkový manažér nemôže byť úspešný, ak sa neobklopí schopnými a odborne „podkutými" spolupracovníkmi.

Ste členom vedeckej rady AOS. V čom vidíte možnosť spolupráce s našou vojenskou vysokou školou?

Prepojenie výskumu a vývoja s vysokým školstvom a podnikateľskou sférou je mojou srdcovou záležitosťou. Uvedomujem si narastajúcu dôležitosť výskumu na vysokých školách. Príkladom tohto trendu sú Spojené štáty, kde ministerstvo obrany vypracovalo Plán základného výskumu, v ktorom definovalo 12 technických oblastí s prioritnou podporou. Až polovica prostriedkov, alokovaných do týchto oblastí, je smerovaná na vysoké školy, s cieľom zaviesť spoluprácu vo výskume práve s univerzitami. Presadiť podobný model u nás by som považoval za veľký krok vpred. Vysoké školy koncentrujú množstvo špičkových vedeckých pracovníkov a odborníkov. Pri kvalitnej koordinácii práce s podnikateľskou sférou a štátnym sektorom môžu významne prispieť k využívaniu nových poznatkov v praxi.

Náš spoločný rozhovor by sme mohli ukončiť nahliadnutím do Vášho vnútra. Čo je Vašou prioritou v živote?

Mojou životnou prioritou je každý deň žiť a pracovať tak, ako by to bol posledný deň v mojom živote. Je toľko vecí na svete, ktoré chcem stihnúť, že každý deň má pre mňa obrovskú cenu.

Zhovárala sa
Jana VITOVSKÁ

Ciele, úlohy a perspektívy Európskej obrannej agentúry

Možnosť zapojenia sa do spolupráce v rámci Európskej obrannej agentúry (European Defence Agency – EDA) bolo dôvodom stretnutia štátneho radcu pre EDA zo stálej misie SR v Bruseli **generálmajora v.v. Ing. Mariána Mikluša** so zástupcami katedier elektroniky, informatiky, manažmentu a strojárstva, ústavu bezpečnosti, ktorí sú potenciálnymi riešiteľmi projektov výskumu a vývoja AOS, ako aj zástupcom Ústavu informatiky SAV a s ďalšími odborníkmi z mikulášskych firiem a výskumných ústavov zaoberajúcich sa obrannou problematikou. Stretnutie sa uskutočnilo na pôde akadémie 7. apríla 2009 na podnet plk. gšt. doc. Ing. Pavla Nečasa, PhD. prorektora pre vedu.

Marián Mikluš prítomným predstavil Európsku obrannú agentúru, ktorá bola zriadená 12. júla 2004 s cieľom pomôcť členským krajinám EÚ vo vývoji ich obranných spôsobilostí v oblasti krízového riadenia, podporiť a posilňovať európsku spoluprácu v oblasti vyzbrojovania, posilňovať európsku obrannú priemyselnú a technologickú základňu a vytvoriť konkurencieschopný európsky trh v oblasti obranných zariadení, ako aj podporiť výskum zameraný na vedúcu úlohu v oblasti strategických technológií pre budúce obranné a bezpečnostné spôsobilosti, posilňujúc tak priemyselný potenciál Európy v tejto oblasti.

Nariadením ministra obrany SR z 30. apríla 2007 bola zriadená **Medzirezortná komisia na koordináciu a zabezpečovanie úloh súvisiacich s EDA** (MKK), ktorého súčasťou je Štatút komisie. Predsedom MKK je Národný riaditeľ pre vyzbrojovanie – generálny riaditeľ sekcie obranného plánovania a manažmentu zdrojov MO SR.

Marián Mikluš v krátkosti predstavil charakteristiku, funkcie, komparatívne výhody EDA, históriu zapojenia sa SR do tejto Agentúry, Plán práce EDA na rok 2009, s výhľadom do roku 2012, predstavil strategické dokumenty EDA a operačné požiadavky pre rozvoj obranných spôsobilostí. V oblasti projektov výskumu a vývoja sa zameral na investičné programy, spôsoby ich financovania, na súčasné a pripravované projekty v rámci CDP (plánu rozvoja spôsobilostí). Prítomných zoznámil s manažérskym plánom Agentúry a jeho reflektovaním na požiadavky a záujmy SR. Ako sám poznamenal, že v rôznorodosti projektov chcel inšpirovať prítomných vedeckých pracovníkov a učiteľov k zapojeniu sa do obranných projektov a dodal, že *"Slovensko je dobrým tímovým hráčom v rámci EÚ, ale musí reagovať na nevojenské hrozby a zdokonaľovať svoje spôsobilosti v krízovom manažmente"*.

Doc. RNDr. František Nebus, PhD. z Katedry elektroniky AOS doplnil vystúpenie genmjr. v. v. Mikluša prednáškou na tému „Príprava a spracovanie projektov podávaných do EDA“, v ktorej vysvetlil základné princípy a dôležitosť pri dodržiavaní pravidiel pri podávaní projektov na základy výzvy EDA.

Využili sme prítomnosť generála Mikluša a spýtali sme sa ho:

Čo Vám osobne prináša práca v EDA?

Práca v Európskej obrannej agentúre je určite zaujímavá a ďalej rozširujúca znalosti a vedomosti v oblasti manažovania a tvorby širokospektrálnej činnosti či aktivít v obranných a vojenských spôsobilostiach, vyzbrojovaní, výskume a technológiách, obstarávaní, priemysle a trhu, ktoré podporujú realizáciu Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP). Okrem spolupráce s Európskou komisiou je tu však prepojenie aj na spoluprácu s NATO, EUMC, EUMS a organizáciami ako sú LoI, OCCAR a ďalšími.

Osobne mi to prináša v rámci priameho, ale aj nepriameho kontaktu s kolegami z členských krajín (ČK) EÚ (ktorí sú aj členmi EDA - 26 ČK), bezprostredné vnímanie tímového a odborného prístupu aj s akcentom na presadzovanie národných záujmov jednotlivých ČK a hlavne postupné dosahovanie spoločného konsenzu u väčšiny prerokovávaných aktivít a činností EDA. A toto nie je vždy vopred a jednoznačne rozhodnuté či dohodnuté. Je to častokrát dlhodobá komunikácia a objasňovanie si vzájomných predstáv o realizácii spoločných európskych vecných a budúcich rozvojových politík – projektov a programov (v krátkom a strednodobom horizonte, ale najmä z dlhodobého pohľadu) v rámci kompetencií EDA medzi vedením a odbornými riaditeľstvami EDA a jednotlivými ČK.

Je niečo, čo by ste chceli zmeniť?

Z pohľadu určitého skvalitnenia práce v EDA by som si v tejto etape mojich znalostí dovolil pripomenúť, že jej zameranie by mohlo byť viac sústredené na

dosahovanie ešte efektívnejšej spolupráce a výsledkov, na väčšiu konkretizáciu kompetencií jednotlivých riaditeľstiev, vytvorených projektových tímov, pracovných skupín, ale hlavne na výraznejšie časové zlaďovanie obranného plánovania, ale aj vecného a finančného, v rámci EÚ/EDA s členskými krajinami.

Ste spokojný so systémom práce EDA?

Systém práce v EDA má svoje platné regule tzv. Jednotná akcia (originál - Joint Action Council 2004/551/SZBP z 12. júla 2004), ktoré však nie sú nemenné a nie sú bez problémov. O čom napríklad svedčí určitý a konkrétny rozvoj spolupráce s tretími krajinami (nečlenmi EÚ), ale aj zatiaľ ešte nikdy neschválený trojročný pracovný plán a trojročný finančný rámec pre EDA, blížiace sa, a hádam už schválenie tzv. Lisabonskej zmluvy, ktoré zákonite vyvolá určitú korekciu a zmeny v jednotlivých článkoch Jednotnej akcie.
EDA však bude mať výraznejšie postavenie pri určovaní operačných požiadaviek pre oblasť rozvoja obranných spôsobilostí, výskumu, nadobúdania a vyzbrojovania a pre presadzovanie opatrení na splnenie týchto požiadaviek, ale aj pre prispenie k identifikácii a prípadne vykonávaniu akýchkoľvek opatrení potrebných na posilnenie priemyselnej a technologickej základne odvetvia obrany. Zároveň sa bude podieľať na vymedzení európskej politiky v oblasti spôsobilostí a vyzbrojovania a pomáhať Rade pri hodnotení zlepšovania vojenských spôsobilostí.

Aká je pozícia SR v tejto agentúre?

Pozícia Slovenskej republiky v Európskej obrannej agentúre odpovedá vynaloženým personálnym a finančným zdrojom pre realizáciu hlavných aktivít a činností Agentúry v zmysle aj presadzovania národných záujmov Slovenskej republiky. Osobne si myslím, že v určitých oblastiach, ako je napríklad obranný výskum a technológie, vyzbrojovanie, obstarávanie, je SR resp. rezort obrany celkom dobre zapojený a v blízkom období čakáme na konkrétne výsledky, najmä zo spoločných investičných programov. Viac a konkrétnejšie by sme mohli pracovať v širokej oblasti obranných a vojenských spôsobilostí, z ktorých sa potom odvodzujú aktivity v ostatných oblastiach činnosti EDA, ako je vyzbrojovanie, výskum a technológie, priemysel a trh.

Čo si myslíte, aká je budúca vízia SR v EDA?

Budúca vízia Slovenskej republiky v Európskej obrannej agentúre sa generuje z pozitívnych politických vyhlásení vedúcich predstaviteľov SR voči dôležitosti a práci EÚ a ich realizácie cestou viacerých rezortov, ale samozrejme najdôležitejším je rezort obrany. Dovolím si konštatovať, že SR od počiatku vzniku EDA, ihneď a to na vládnej úrovni pozitívne reagovala, čo dokumentuje uznesenie vlády SR č. 639 zo 7. júla 2004 o podpore a realizácii úloh v rámci Agentúry a na úrovni ministra obrany to boli jednotlivé nariadenia, napr. posledne platné č. 35/2007 z 30. apríla 2007, ktorým bola zriadená, resp. novelizovaná Medzirezortná komisia na koordináciu a zabezpečovanie úloh súvisiacich s EDA. Samozrejme, že konkrétne výsledky našej národnej a európskej práce v tejto Agentúre budú závisieť od reálnej a aktívnej činnosti vecne kompetentných zložiek rezortu obrany, ale aj ministerstva hospodárstva a slovenského priemyslu. Tak, ako už viackrát uviedol výkonný riaditeľ EDA Alexander WEIS, zameranie práce EDA bude na projekty, projekty a opäť projekty.

Sú podľa Vás slovenské subjekty, výskumné ústavy, podniky z Vášho pohľadu aktívne pri podávaní projektov?

Slovenské subjekty sú zapojené v určitom rozsahu do aktivít EDA s dôrazom na účasť alebo generovanie projektov a programov. Konkurencia medzi ČK je relatívne značná, náklady na realizáciu jednotlivých projektov narastajú a nie sú zanedbateľné pri obmedzených obranných rozpočtoch väčšiny krajín, a preto je nevyhnutné vecne a finančne spolupracovať s ostatnými najvyspelejšími krajinami EÚ. Vzhľadom na to, že EDA existuje len niečo viac ako štyri roky, konkrétne výsledky v týchto neustále sa početne a obsahovo rozširujúcich projektov, budú u už skôr rozbehnutých, známe postupne, a to koncom tohto roka a v nasledujúcich dvoch rokoch (2010 – 2011). Z konkrétnych záverov si budeme musieť potom urobiť svoj zámer o ďalšom postupe v jednotlivých oblastiach činnosti EDA.

Je nutné ešte spomenúť aj našu aktivitu (ktorú minister obrany SR osobne podpísal na rokovaní GAERC 26. mája 2008), resp. pripojenie v rámci 12 členských krajín k politickej deklarácii zámeru zriadiť európsku vzdušnú dopravnú flotilu (od roku 2014-2017) pre zabezpečenie jednej z najvýznamnejších nedostatkových spôsobilostí – strategickej prepravy vojsk, kde Slovensko predpokladá využiť letové hodiny pre svoje ozbrojené sily.

V každom prípade si myslím, že slovenský potenciál má v rámci aktivít EDA relatívne širokú škálu možností a záleží len na ňom, či sa včas a vecne „zachytí“ do spoločných európskych projektov a programov. Je tu aj možnosť, či teraz už skôr nevyhnutnosť, vstúpiť so Európskej asociácie obranného priemyslu. Pozitívne je, že aj Akadémia ozbrojených síl sa postupne zapája do oblasti výskumu a technológií, naďalej prejavuje záujem o bližšiu špecifikáciu projektov a programov, ale aj účasť v hodnotiacich komisiách na projekty. Napokon aj moje prijatie u rektora AOS brig. gen. doc. Ing. Miroslava Kelemena, PhD. a pozvanie od prorektora pre vedu plk. gšt. doc. Ing. Pavla Nečasa, PhD., vykonať prezentáciu o EDA pre vedúcich katedier, ústavov, ÚB, KNB a organizácií, je prejavom snahy o ďalšie efektívne a racionálne zapojenie sa akadémie do aktivít EDA pre realizáciu EBOP.

Do ktorého programu je zapojená SR?

Slovenská republika, je zapojená do zatiaľ obidvoch už realizujúcich sa spoločných investičných programov kategórie „A“ a to „Ochrana vojsk“ (zapojených je 20 členských krajín a celkový rozpočet je cca 55 miliónov euro) a „Inovatívne postupy a novo vznikajúce technológie“ (zapojených je 10 členských krajín a celkový rozpočet je cca 15,5 miliónov euro), ale aj projektu kategórie „B“ pod názvom „Ochrana pozemných vozidiel pred improvizovanými výbušnými prostriedkami“ spolu s ďalšími piatimi členskými krajinami. Do týchto spoločných programov kategórie „A“ vložili členské krajiny nemalé finančné prostriedky a „know how“. Očakáva sa, okrem získania výsledkov výskumnej a vývojovej práce pre prípadnú realizáciu v rámci obranného priemyslu SR, aj návratnosť vložených finančných prostriedkov. Aj tieto výsledky budú potom poučením aj smerovaním pre naše ďalšie rozhodovanie a konkretizáciu zapojenia sa Slovenska do ďalších aktivít a činností EDA na podporu realizácie EBOP.

Žiaľ, vzhľadom ku globálnej ekonomickej a finančnej kríze, ktorá sa dotýka aj Slovenska a rezortu obrany, možno predpokladať, že naše aktivity v EDA budú dočasne zmrazené alebo limitované na nevyhnutnú mieru. Je to blížiaca sa realita, ktorá pribrzdí rozbehnutý proces európskej spolupráce v rámci EDA a EBOP. Preto bude nevyhnutné hľadať aj ďalšie formy spoločnej spolupráce ČK v rámci EDA, napr. prostredníctvom komunikácie s odbornými predstaviteľmi EDA s využitím „Extranet Forums EDA“ k vecným aktivitám a činnostiam.

Dvojstránku pripravila
a zhovárala sa
Jana VITOVSKÁ

Talianska veľvyslankyňa v AOS

S prednáškou „*Európska bezpečnostná a obranná politika z pohľadu Talianska*“ vystúpila v Akadémii ozbrojených síl (AOS) v Liptovskom Mikuláši 22. apríla 2009 talianska veľvyslankyňa pani **Brunella Borzi.** Akadémiu spolu s veľvyslankyňou navštívil i pridelenec obrany Talianska v SR plk. Vincenzo Petrassi.

Vo svojej prednáške sa veľvyslankyňa zamerala na právny základ Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP), na medzinárodné zmluvy a ich závery pre riešenie kríz, bezpečnostných hrozieb, regionálnych konfliktov. Zaoberala sa poslaním, inštitúciami, operačnou štruktúrou, finančnými zdrojmi, pôsobením, výzvami a perspektívami Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky. Vo výzvach zdôraznila problematiku energetickej bezpečnosti, klimatických zmien, migrácie obyvateľstva a finančnej krízy. V EBOP podčiarkla potrebu vojenskej a civilnej spolupráce a upevňovania jej štruktúr, multilaterálne iniciatívy v oblasti prevencie a riešenia konfliktov a kríz. Talianska veľvyslankyňa sa zamerala na konkrétne mierové operácie a misie, v ktorých Taliansko deklaruje vojenské príspevky, na ich politické, bezpečnostné a ekonomické faktory.

Veľvyslankyňu v Akadémii ozbrojených síl prijal prorektor pre vedu plk. gšt. doc. Ing. Pavel Nečas, PhD. Jej prednášky sa zúčastnili príslušníci Kurzu národnej bezpečnosti, ktorý je najvyššou vzdelávacou formou v kariérnej príprave profesionálnych vojakov Ozbrojených síl SR, príslušníci ústavu bezpečnosti a manažmentu kurzov centra kariérneho rozvoja.

(hg)

Aspekty výučby cudzích jazykov

Medzinárodná odborná konferencia pod názvom „Jazyk, odborný jazyk, odborný vojenský jazyk“, ktorá sa konala na pôde **Národnej akadémie obrany Miklósa Zrínyiho v Budapešti** (Maďarská republika) v dňoch 2. - 3. apríla 2009 bola zameraná na aktuálne aspekty výučby cudzích jazykov v kontexte súčasnej doby, medzinárodného rámca a aktuálnych potrieb. Nadobudnuté poznatky a skúsenosti z výučby v kurze ISOC (Medzinárodný kurz pre štábnych dôstojníkov), ktorý prebieha na Akadémii ozbrojených síl, som v plenárnej časti konferencie prezentoval príspevkom *„Týždeň rozvoja jazykových zručností (ELDW)“*. Následne druhý deň účastníci konferencie rokovali po jednotlivých sekciách, ktoré boli rozdelené podľa anglického, maďarského a francúzskeho jazyka. Sekcia anglického jazyka sa zaoberala okrem iného aj interkulturálnymi aspektmi pri výučbe jazyka, normou STANAG 6001 vo vzťahu k spoločnému európskemu referenčnému jazykovému rámcu, ako aj možnosťami aplikácie metód e-learningu, ich výhodami, ale naopak i obmedzeniami.

Konferencia bola prínosom pre získanie aktuálnych poznatkov a trendov vo výučbe cudzích jazykov, najmä v oblasti výučby odborného jazyka. Poznatky budú aplikované nielen pri príprave nasledujúcich Týždňov rozvoja jazykových zručností (ELDW) v rámci kurzu ISOC, ale aj v príprave kadetov a účastníkov kurzov všeobecného aj odborného jazyka. Jednotlivé príspevky budú publikované v zborníku konferencie.

Mgr. Dušan MALÍK
Ústav jazykov AOS

S podporou simulačných technológií sa uskutočnilo 17., 20. - 21. apríla 2009 v Akadémii ozbrojených síl štábne cvičenie „Základ 2009“. Cvičenia sa zúčastnilo 30 príslušníkov Základného veliteľsko-štábneho kurzu (6. 2. - 29. 4. 2009). Témou cvičenia bol „*Útok mechanizovaného práporu po úplnej príprave*“.

Cvičenie sa skladalo z troch etáp. Prvú etapu predstavovala rekognoskácia terénu, vykonaná bola 6. apríla na mapách s podporou 3D prezentácie s príslušníkmi Topografického ústavu z Banskej Bystrice. Informácie z tejto etapy boli využité cvičiacimi v analýze a boli prínosom pri tvorbe variant pôsobenia. Etapa precvičovala vojakov v príprave podkladov pre rozhodnutie veliteľa práporu, v spracovávaní bojových dokumentov (grafov) potrebných pri plánovaní útočnej operácie práporu.

Cieľom CAX „Základ 2009“ bolo zladiť činnosť účastníkov a jednotlivých oddelení štábu cvičenia vo velení a riadení v priebehu vedenia bojovej činnosti, pri plánovaní a riadení všestranného využitia jednotiek bojových síl, síl bojovej podpory a síl bojového zabezpečenia počas presunov a vedenia operácie v rámci štábu. Veliacim cvičenia bol pplk. Ing. Gabriel Varga. CAX „Základ 2009“ bolo ukončené rozborom 22. apríla, ktorý pripravil a s cvičiacimi previedol mjr. Ing. Jozef Wesselényi z Oddelenia odborného výcviku CKR.

Cvičenie predstavovalo vyvrcholenie tohto trojmesačného kariérneho kurzu, preverilo teoretické vedomosti jeho 30-tich účastníkov v plánovaní a riadení operácií na rôznych štábnych funkciách na taktickej úrovni velenia a riadenia. **(hg)**

Úvodná
plánovacia konferencia

Dňa 3. apríla 2009 sa uskutočnila v Akadémii ozbrojených síl v Liptovskom Mikuláši Úvodná Plánovacia konferencia k cvičeniu „Dobré susedstvo 2010“ (GOOD NEIGHBOURHOOD 2010).

Obsah konferencie tvorili základné aspekty prípravy cvičenia, ktoré bude zamerané na činnosť Bojovej skupiny EU (Battle Group) v priestore zodpovednosti. Účastníci na tejto konferencii, ktorá je naplánovaná na mesiace apríl a máj 2010, diskutovali o rozsahu zapojenia sa jednotlivých krajín do tohto cvičenia a o spôsobe jeho uskutočnenia.

Plánovacej konferencie sa zúčastnili zástupcovia Univerzity obrany Brno z Českej republiky (plk. Ján Spišák a pplk. Jiří Koch), zástupcovia Národnej akadémie obrany z Viedne z Rakúska (plk. gšt. Christian Renier a mjr. Stefan Fuchs) a Akadémie ozbrojených síl (plk. Peter Baláž a manažment centra kariérneho rozvoja).

Dobré Susedstvo 2010 je pokračovaním série podobných spoločných cvičení týchto troch krajín, ktoré boli vykonané v minulosti, posledné prebehlo v roku 2006.

Ďalšia konferencia je plánovaná na september 2009 a uskutoční sa pravdepodobne v Brne.

mjr. Ing. Jozef ŠTEFANČA
Foto: **(hg)**

Otvorenie
4. Práporčíckeho kurzu

Veliteľ Centra kariérneho rozvoja plk. Ing. Peter Baláž, PhD. otvoril 7. apríla 2009 v poradí 4. Práporčícky kurz, ktorý potrvá do 29. mája 2009.

Do kurzu nastúpilo 9 profesionálnych vojakov (5 nadrotmajstrov, 3 rotmajstri, 1 čatár). Kurz je súčasťou kariérneho vzdelávania práporčíkov Ozbrojených síl SR a jeho úspešným absolvovaním získajú profesionálni vojaci odborné predpoklady na hodnosť podpráporčík. Tento 8-týždňový kurz je rozdelený do 8 modulov, v obsahu ktorých je okrem iného zakotvená vojenská história, otázky personálneho manažmentu, vodcovstva, štábna práca a taktiež otázky inžiniersko-leteckej služby.

Cieľom kurzu je pripraviť špecializovaných a zručných technikov, ktorí zabezpečia prevádzku, údržbu a administratívu technických systémov a podporných činností OS SR.

"Vyvrcholením kurzu bude 3-týždňová príprava v Odbornej výcvikovej škole letectva, PVO, KIS a EPs Mokraď detašované pracovisko Košice, ktorá je zameraná na rozvoj schopností a návykov orientovaných na vojenskú – technickú oblasť", uviedol v príhovore k účastníkom kurzu plk. Ing. Peter Baláž, PhD.

npráp. Ing. Miroslav HYRLIK
Foto: **(ds)**

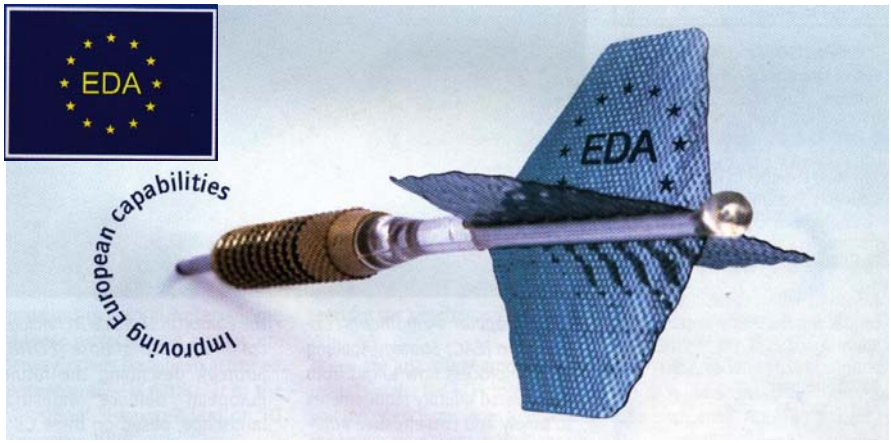

EDA hodnotila projekty 1. výzvy JIP-ICET

V dňoch 14. – 17. 4. 2009 sa uskutočnilo v centrále Európskej obrannej agentúry (EDA) v Bruseli zasadnutie komisie hodnotiteľov, ktorého cieľom bolo vyhodnotenie projektov, predložených v rámci 1. výzvy programu Joint Investment Programme on Innovative Concepts and Emerging Technologies (JIP-ICET).

Program JIP-ICET obsahuje celkom 8 hlavných výskumno-technických cieľov, ktoré sú zhrnuté do 3 skupín: zdokonalenie autonómie, nové riešenia pre materiály a štruktúry a zhromažďovanie dát o prevádzke systémov. Do programu sa zapojilo celkom 11 štátov (Cyprus, Francúzsko, Nemecko, Grécko, Maďarsko, Taliansko, Nórsko, Poľsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko). Jednotlivé krajiny delegovali na zasadnutie svojich hodnotiteľov s cieľom vytvoriť pracovné tímy pre vyhodnotenie projektov. Ako jediný predstaviteľ za Slovenskú republiku som mal možnosť pracovať v jednej z hodnotiacich skupín.

V rámci spomenutej 1. výzvy bolo predložených celkom 22 projektov zaradených do 4 oblastí vedy a výskumu podľa podmienok výzvy. Na hodnotení sa zúčastnilo 16 delegovaných hodnotiteľov zo zúčastnených krajín, ktorí boli rozdelení do 5 tímov, a každý mal vopred pripravených niekoľko projektov. Každej skupine predsedal delegovaný predstaviteľ EDA. Nakoľko z dôvodu zamedzenia úniku informácií, EDA neposkytla projektové materiály vopred, museli sa hodnotitelia až na mieste a v pomerne krátkom čase dôkladne oboznámiť s obsahom projektov a vypracovať nezávislé individuálne hodnotenie pre každý z nich. Projekty sa hodnotili podľa 4 základných kritérií: vedecko-technická úroveň, manažment projektu, ekonomické zabezpečenie, štruktúra a úroveň riešiteľského konzorcia.

Napriek tomu, že EDA sa snažila vypracovať pomerne jasné a jednoznačné kritériá pre individuálne hodnotenie (vrátane podmienok pre vylúčenie projektu), v prípade celkového hodnotenia bolo jediným základným pravidlom hľadanie konsenzu. Jednotlivé skupiny nakoniec na spoločnom záverečnom mítingu predstavili svoje hodnotenia a na ich základe bolo 14 projektov zoradených do poradia podľa získaných bodov a 7 projektov bolo vylúčených. Je potešiteľné, že v celkovom hodnotení sa medzi najlepšími projektmi objavili aj také, v ktorých majú zastúpenie slovenské subjekty.

Na záverečnom mítingu boli okrem celkového hodnotenia zovšeobecnené pripomienky hodnotiteľov a zaznamenané návrhy, ktorých cieľom je ďalšie skvalitnenie grantového systému EDA. Na základe uznesenia hodnotiacej komisie pripraví EDA podklady pre rokovanie oficiálnych zástupcov pri EDA, ktorého výsledkom bude konečné rozhodnutie o počte a rozsahu financovaných projektov.

doc. Ing. Ján OCHODNICKÝ, PhD.
Katedra elektroniky AOS

Konferencia Duševné vlastníctvo na Slovensku IX.

Už tradične, pri príležitosti Svetového dňa duševného vlastníctva (26. apríl) zorganizoval Úrad priemyselného vlastníctva SR dňa 24. apríla 2009 konferenciu Duševné vlastníctvo na Slovensku IX.

Za Akadémiu ozbrojených síl som sa konferencie zúčastnila z toho dôvodu, že sa zaoberám problematikou duševného vlastníctva na oddelení vedy.

Ústrednou témou konferencie bola problematika ochrany zemepisných označení výrobkov, označení pôvodu výrobkov a tradičných zaručených špecialít. Cieľom konferencie bolo sprostredkovať výmenu názorov v danej oblasti na stretnutí špecialistov z praxe, odbornej verejnosti a expertov z Úradu priemyselného vlastníctva SR a Ministerstva pôdohospodárstva SR.

V úvode konferencie predsedníčka Úradu Ing. Darina Kyliánová analyzovala stav priemyselnoprávnej ochrany v SR a v zahraničí.

Prednášajúci vo svojich príspevkoch sa venovali ochrane označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov na Slovensku, ako i príprave novely zákona o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov. Zástupcovia Ministerstva pôdohospodárstva predostreli „Zelenú knihu kvality poľnohospodárskych výrobkov“, v ktorej sú presne definované normy pre produkty, požiadavky na výrobu a programy kvality.

A ako to vyzerá v praxi mali možnosť ukázať zástupcovia Cechu pekárov, ktorí sa prezentovali výrobou zaručenej tradičnej špeciality – bratislavským rožkom. Ďalej bol predvedený prvý slovenský výrobok s chráneným zemepisným označením – Skalický trdelník. Predseda Cechu bryndziarov predstavil bryndzu ako dôležitú probiotickú potravinu pre ľudský organizmus. Prednášky boli spojené s ochutnávkou.

PhDr. Jana VITOVSKÁ
Oddelenie vedy AOS

Degradácia technických systémov

VIII. ročník medzinárodného seminára s názvom ***"Degradácia technických systémov"*** sa uskutočnil v dňoch 15. - 18. apríla 2009 v Akadémii ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika.

Odborného seminára sa zúčastnilo približne 50 odborníkov z Poľska a Slovenska. Seminár organizovali Akadémia ozbrojených síl, Žilinská univerzita, Technická univerzita Varšava, Technická univerzita Lublin.

Seminár obohatilo okolo 60 odborných príspevkov v piatich tematických sekciách zameraných na tribológiu (zaoberá sa trením a opotrebovaním látok, častí strojov, mechanizmov a pod.), na degradáciu a bezpečnosť, diagnostiku, kontrolu a údržbu technických systémov. V prednáškach odzneli vystúpenia zamerané na revolúciu v moderných technológiách pre oblasť bezpečnosti, odborné názory na diagnostiku skladaných objektov, na konštrukciu monitorovacích systémov, na degradáciu materiálov strojových systémov, a pod.

Prezentovanie odbornej tematiky na seminári bolo spojené s panelovou diskusiou, s množstvom technických zobrazení, grafov, schém a dokumentov častí technických systémov.

Seminár otvorili prof. dr hab. Inž. Stanislaw Radkowski z Technickej univerzity Varšava a rektor Akadémie ozbrojených síl brig. gen. doc. Ing. Miroslav Kelemen, PhD., ktorý vyzdvihol spoluprácu poľských a slovenských technických vzdelávacích inštitúcií, ich snahu spojiť odborný potenciál a prezentovať projekty výskumu na poli vedy. Seminár viedli prof. dr hab. Inž. Marek Wiśniewski z Technického inštitútu v Lodži, prof. Ing. Štefan Liščák zo Žilinskej univerzity.

K semináru bol vydaný zborník abstraktov a článkov, ktoré budú ďalej publikované v poľských odborných časopisoch, keďže seminár podporila i Poľská akadémia vied (PAN).

V Akadémii ozbrojených síl na seminári participovala katedra strojárstva s jej vedúcim prof. Ing. Vladimírom Bellom, CSc.

(hg)

Akademická knižnica

Akadémie ozbrojených síl generála M. R. Štefánika

ponúka novinky knižničného fondu

lmaosk2009/197-198
Rullan, John
Accessing the WAN CCNA exploration labs and study guide John Rullan

lmaosk2009/199-200
Lewis, Wayne
LAN switching and wireless CCNA exploration companion guide Wayne Lewis

lmaosk2009/201-202
Johnson, Allan
LAN switching and wireless CCNA exploration labs and study guide Allan Johnson

lmaosk2009/203-204
Graziani, Rick
Routing protocols and concepts CCNA exploration companion guide Rick Graziani, Allan Johnson

lmaosk2009/205-206
Johnson, Allan
Routing protocols and concepts CCNA exploration labs and study guide Allan Johnson

lmaosk2009/207-208
Dye, Mark A.
Network fundamentals CCNA exploration companion guide Mark A. Dye, Rick McDonald, Antoon W. Rufi

lmaosk2009/209-210
Network fundamentals CCNA exploration labs and study guide Antoon W. Rufi ... [et al.].

lmaosk2009/211
Analytic Sciences Corporation technical staff
Applied optimal estimation written by technical staff [of] the Analytic Sciences Corporation ; edited by Arthur Gelb ; principal authors Arthur Gelb ... [et al.]

lmaosk2009/212
Grewal, Mohinder S.
Kalman filtering theory and practice using MATLAB Mohinder S. Grewal, Angus P. Andrews

lmaosk2009/213-215
Fabian, Štefan
Účtovná závierka rozpočtových organizácií, príspevkových organizácií, obcí a samosprávnych krajov : podľa novej metodiky (s príkladmi účtovania) Štefan Fabian

lmaosk2009/216
Learning Autodesk Maya 2008 foundation [primary author Marc-André Guindon]

lmaosk2009/217
Pardew, Les
Autodesk Maya and Autodesk 3ds Max side-by-side Les Pardew and Mike Tidwell

lmaosk2009/218
Shanley, Tom
InfiniBand network architecture Mindshare, Inc., Tom Shanley ; technical edit by Joe Winkles

lmaosk2009/219
Sourcebook of parallel computing

lmaosk2009/220
Murdock, Kelly L.
3ds Max 9 bible Kelly L. Murdock

lmaosk2009/221
Franceschetti, Giorgio
Scattering, natural surfaces and fractals Giorgio Franceschetti and Daniele Riccio

lmaosk2009/222
Mönch, Winfried
Semiconductor surfaces and interfaces Winfried Mönch

lmaosk2009/223
Light scattering and nanoscale surface roughness Alexei A. Maradudin, editor

lmaosk2009/224
Optical properties of semiconductors Proceedings of the NATO advanced study institute on ... Erice, Sicily, Italy, March 9-20, 1992 Ed. G. Martinez

lmaosk2009/225
Venables, John
Introduction to surface and thin film processes John A. Venables

lmaosk2009/226
Handbook of ellipsometry edited by Harland G. Tompkins and Eugene A. Irene

lmaosk2009/227
Kigami, Jun
Analysis on fractals Jun Kigami

lmaosk2009/228-229
Krámský, David, 1973-
Humanitní vědy dnes a zítra [věnováno památce paní profesorky Jaroslavy Peškové] David Krámský a kol.

lmaosk2009/230
Sobihard, Jozef
Správny poriadok komentár Jozef Sobihard

lmaosk2009/231
Schurman, Joe
Professional live communications server Joe Schurman, Randy Thomas, Bob Christian

lmaosk2009/232
Wellin, Paul R.
An introduction to programming with Mathematica Paul R. Wellin, Richard J. Gaylord, Samuel N. Kamin

lmaosk2009/233
Tel, Gerard
Introduction to distributed algorithms Gerard Tel

lmaosk2009/234
Sipser, Michael
Introduction to the theory of computation Michael Sipser

lmaosk2009/235
Introduction to algorithms

Pripravila: **M. KADRLIAKOVÁ**

Z výročného zasadnutia Akademického senátu AOS

V súlade s Plánom činnosti AOS na rok 2009 sa dňa **16. apríla 2009** v **aule AOS** uskutočnilo výročné zasadnutie **akademického senátu**. Zasadnutie viedla jeho predsedníčka doc. PhDr. Mária Petrufová, PhD., ktorá úvodom privítala rektora AOS, členov predsedníctva senátu, akademickú obec, ale i študentov. Vo svojom príhovore sa zaoberala správou o činnosti akademického senátu za obdobie od 16. septembra 2008 až doteraz. Podotkla, že okrem úloh, ktoré priamo vyplývajú zo zákona o vysokých školách sa akademický senát vo svojej činnosti zaoberal ďalšími otázkami akademického života Akadémie ozbrojených síl. V hodnotenom období sa akademický senát vo svojej činnosti zaoberal **koncepčnou a organizačnou oblasťou, participoval na legislatívnom procese, v oblasti akademickej samosprávy** prerokoval zmeny vo vedeckej rade, ustanovil členov v reprezentatívnych orgánoch vysokých škôl SR:

a) v Študentskej rade vysokých škôl SR študentku Máriu Pjatekovú, študenta Michala Balušíka,
b) v Rade vysokých škôl SR: doc. PhDr. Máriu Petrufovú, PhD.

V riadiacej a personálnej oblasti sa senát zaoberal: doplňujúcimi voľbami členov disciplinárnej komisie AOS a zmenami v jej zložení, vyjadroval sa k návrhom na uzatvorenie pracovného pomeru podľa § 77 ods. 6 zákona o vysokých školách, riešením podnetov, žiadostí a sťažností členov akademickej obce, spadajúcich do právomoci AS, plánom činnosti akademického senátu na rok 2009 a jeho schválením, účasťou zástupcov akademického senátu v komisiách pre výberové konania na obsadenie pracovných miest.

Z pohľadu podnetov a pripomienok akademickej obce k činnosti akademického senátu doc. Petrufová konštatovala opätovne veľmi slabú úroveň zapojenia celej akademickej obce do akademického diania. V tejto súvislosti akademický senát vysoko pozitívne hodnotí podnetné návrhy **prof. Mudroňa** a senátora **Cibiru** k Štatútu AOS, k Zásadám výberového konania, k novému Študijnému poriadku AOS pre bakalárske štúdium, ako aj študijným poriadkom pre 2. a 3. stupeň vysokoškolského štúdia. Osobitné poďakovanie vyslovila bývalému senátorovi **Hráškovi**, za jeho pretrvávajúcu odbornú spoluprácu a pomoc pri tvorbe nových interných normatívnych aktov pre potreby akademického senátu. Taktiež ocenila niektoré ďalšie návrhy senátorov **Adamca, Pavlova, Hrivňáka, Mäsiarovej a Dederu** vyjadrujúce snahu o skvalitnenie práce akademického senátu.

Doc. PhDr. Mária Petrufová, PhD.
predsedníčka akademického senátu

Predsedníčka senátu ocenila úroveň vzájomnej informovanosti medzi rektorom **brig. gen. doc. Ing. Miroslavom Kelemenom, PhD.** a jeho ústretovosť pri vytváraní podmienok pre činnosť AS. Upozornila prítomných, že v prípade záujmu všetky uznesenia a zápisnice z rokovaní akademického senátu v hodnotenom období sú k dispozícii na intranetovej stránke AOS. Vyjadrila presvedčenie, že senátori budú naďalej rozvíjať všetky pozitívne prvky akademickej samosprávy a prinesú nové podnetné prvky do akademického života. Vyzvala celú akademickú obec k tomu, aby si v jednotlivých volebných okrskoch zvolila takých zástupcov, ktorí môžu, ale hlavne chcú ďalej rozvíjať myšlienky akademickej samosprávy.

V ďalšom rektor AOS brigádny generál doc. Ing. Miroslav Kelemen, PhD. poďakoval všetkým zamestnancom, ako i senátorom, ktorí sa aktívne podieľajú na práci AS. Podrobne predniesol akademickej obci výročné správy o činnosti a hospodárení AOS za rok 2008, pričom uviedol, že *„...výročné správy sú našim spoločným dielom. AOS vykročila do novej etapy vysokoškolského vzdelávania. Zaznamenali sme*

však pokles publikačnej činnosti, analyzujú sa dôvody, čo je momentálne stredobodom pozornosti vedenia akadémie". Upozornil na legislatívne zmeny vo vnútorných predpisoch AOS, ktoré sú zverejnené na intranete akadémie. Ďalším bodom bolo podanie návrhu na zmenu zloženia vedeckej rady, z dôvodu novej filozofie tvorby jej zloženia, t. j., aby členmi vedeckej rady boli profesori, garanti študijných programov a vedúci katedier a ústavov.

V ďalšom rektor informoval o zámere študijného plánu nového, spoločného doktorandského študijného programu „Štúdie bezpečnosti a obrany", v odbore 8.4.4 Národná a medzinárodná bezpečnosť. Prítomných oboznámil o zámere AOS vytvoriť spoločnú odborovú komisiu s Univerzitou Mateja Bela a Vysokou školou bezpečnostného manažérstva v Košiciach, ktorá bude dohliadať, riadiť a sledovať doktorandské štúdium. Súčasťou jeho informácií bol aj návrh na Študijný poriadok pre pripravované doktorandské štúdium.

V ďalšom vedúci oddelenia vzdelávania Ing. Šturmankin predstavil akademickej obci filozofiu tvorby Študijného poriadku pre 2. stupeň vysokoškolského vzdelávania.

V diskusii vystúpili so svojimi pripomienkami senátor Pavlov, senátorka Petrufová, senátor Litva, senátorka Pjateková, Ing. Baráth, prof. Belan, Ing. Martinka.

V závere predniesol predseda návrhovej komisie senátor Cibira návrh uznesenia a predsedníčka senátu poďakovala senátorke Mäsiarovej za doterajšiu prácu v akademickom senáte z dôvodu ukončenia jej pracovného pomeru.

Záverom predsedníčka senátu ubezpečila prítomných, že akademický senát sa bude aj v nasledujúcom období snažiť o napĺňanie svojho poslania v rámci akademickej samosprávy a vyjadrila presvedčenie, že vďaka spoločnému úsiliu celej akademickej obce sa podarí vyriešiť všetky úlohy a problémy. S prítomnými sa rozlúčila starým čínskym príslovím: *„Ak je v duši svetlo, v človeku je krása. Aj je v človeku krása, v jeho dome vládne harmónia. Ak je v jeho dome vládne harmónia, v krajine je pokoj. Ak je v krajine pokoj, vo svete je mier"*. **(vit)**

Novým predsedom SAV biochemik prof. Jaromír Pastorek

V utorok 17. marca Snem Slovenskej akadémie vied zvolil na ďalšie štvorročné obdobie (od roku 2009 – 2013) za predsedu SAV prof. RNDr. Jaromíra Pastoreka, DrSc. z Virologického ústavu SAV v Bratislave. Prof. Pastorek je nositeľom ocenenia Vedec roka 2001, v roku 2007 bol agentúrou ARRA zaradený do vedeckej špičky SR v biológii. Je členom Učebnej spoločnosti SAV a členom Európskej akadémie vied a umení. Nové predsedníctvo SAV začne pôsobiť od júna 2009. (vit)

Čo bude po smrti?

Ku každému ľudskému životu patrí aj fakt, že môžeme kedykoľvek a kdekoľvek zomrieť. Sotva si to uvedomujeme každý deň. Azda len vtedy, keď počujeme o smrti nejakého človeka, ktorého poznáme, možno viac vtedy, keď to príde do rodiny. Nedokážeme smrť zrušiť ani ju vymazať, či premôcť. Ani tá najlepšia lekárska starostlivosť to nedokáže, možno život trochu len predĺžiť. Teda nemá zmysel pred smrťou unikať a zatvárať si pred týmto faktom oči. Ale je predsa, milí čitatelia, smrť to posledné v živote každého človeka?

Ja si myslím, verím, že nie. Podľa Božieho slova Biblie sú dve formy života: jednou je radosť a plnosť a druhou je zúfalstvo a beznádej. Záleží nie na forme smrti, ale už teraz pre akú formu sa rozhodneme my, jednotlivo. Nebo, peklo, raj – čo po smrti? Nebo. V živote každého človeka sú šťastné dni, vnútorná harmónia, sloboda, istota, človek sa cíti silný. To všetko je len predtucha toho, čo znamená „byť v nebi“, a žiť navždy život v plnosti Božej prítomnosti a lásky. My len tušíme niečo z tohto tajomstva pre nás pripraveného.

Peklo. Je to stav večného zúfalstva, výčitiek svedomia, nenaplnenosti, osamelosti a nenávisti. Aj takéto je vnútro človeka v mnohých chvíľach života. Väčšinou sa človek dostáva do takejto situácie, keď si hovorí, že nikoho nepotrebujem, aby som mal úspech, dostanem sa z toho sám a ešte nejaký BOH... Odmietnutie Boha znamená zriecť sa lásky Božej. Viera sa nedá dokázať teóriou, získaním certifikátu alebo dokonca Krstom Svätým. Ani láska k Pánu Bohu sa nedá vnucovať ako kedysi v 12. storočí. A tak sa láska Božia stáva bezmocnou tam, kde je odmietnutá.

Pán Boh nám práve teraz po Veľkej noci, noci vzkriesenia Jeho Syna Pána Ježiša ukazuje lásku a milosť. Dáva nám istotu a možnosť získať nielen raj večný ale prežívať raj aj tu na zemi síce nedokonalý ale plnohodnotný. Vzkriesenie Ježiša Krista otvára cestu človeku k Pánu Bohu. Dobrovoľne a bez násilia. A to je potom aj odpoveď na názov článku „Čo bude po smrti?“. S Ježišom Kristom večný život a spasenie bez Neho večná smrť, blúdenie a bezmocnosť.

Nech nám znejú sviatky Veľkej noci v mysliach ale hlavne v srdciach, že Ježiš zomrel aby sme mali život večný a to v hojnej miere. Nech sa naše srdce nestrachuje. Veď víťaz nad smrťou Boží Syn nám hovorí: „Ja som Vzkriesenie a život, kto verí vo mňa žiť bude aj kedy umrel Ev. Jána 11,25.

Smrť nie je bodkou za životom, ale čiarkou a pokračovaním vo večnosti.

Dekan EPS por. Mgr. Viktor SABO

Akcie na máj

- **4. 5.** hudobný folklórny festival „Staré nôty mladých strún“, klub AOS,
- **6. 5.** predsedníctvo akademického senátu AOS, 2. posch., budova rektorátu,
- **8. 5.** 64. výročie skončenia 2. sv. vojny a Deň víťazstva nad fašizmom, kladenie vencov, organizuje organizačné oddelenie,
- **10. - 15. 5.** odborný kurz „Prekonávanie prírodných prekážok – skaly“, organizuje ÚTVŠ,
- **11. – 15. 5.** odborný kurz „Cisco sieťová akadémia – CCNA Exploration“ (4. semester), organizuje katedra informatiky,
- **11. – 15. 5.** odborný kurz „Odborná spôsobilosť elektrotechnikov pre potreby OS SR“, organizuje katedra elektroniky,
- **16. 5.** hudobný festival OS SR „Folk-rock Tatry 2009“, klub AOS,
- **11. – 22. 5.** odborný kurz „Exploatácia výbušnín a munície“, organizuje katedra strojárstva,
- **11. – 22. 5.** odborný kurz „Základný kurz pre výzbroj BVP-2“, organizuje katedra strojárstva,
- **11. – 22. 5.** odborný kurz „Správa registratúry pre zamestnancov v štátnej a verejnej správe“, organizuje oddelenie bezpečnosti a OUS,
- **12. – 14. 5.** odborný kurz „Aktuálne otázky medzinárodných vzťahov a zahraničnej politiky“, organizuje katedra humanitných a sociálnych vied,
- **20. – 21. 5.** odborný kurz „Postavenie zamestnancov v procese podávania, prešetrovania a vybavovania žiadostí“, organizuje katedra manažmentu,
- **21. 5.** študentská vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou **„Students Scientific Conference 2009“**, otvorenie 08.00 h, aula AOS, súťaže po jednotlivých oblastiach na určených učebniach, organizuje oddelenie vedy,
- **25. – 29. 5.** odborný kurz „Administratívna bezpečnosť pre zamestnancov v štátnej a verejnej správe“, organizuje oddelenie bezpečnosti a OUS,
- **25. – 29. 5.** odborný kurz „Projektový manažment I.“, organizuje katedra manažmentu,
- **26. 5.** Majstrovstvá AOS „Železný muž“, organizuje ÚTVŠ.

(vit)

Jazykové okienko

Môžeme zahájiť poradu?

V Krátkom slovníku slovenského jazyka sa pri slove **zahájiť** uvádza, že je to zastarané slovo, ktoré má význam **zahradiť, zatarasiť**, teda nedovoliť prístup niekam (napr. zahájiť cestu). **Nesprávne** sa však používa v spojeniach **zahájiť poradu, rokovanie,** disciplinárne konanie, stavbu, výstavu, akademický rok atď. Napriek častým upozorneniam jazykovedcov, že ide o spojenia nespisovné, stále sa tieto chronické jazykové chyby vyskytujú. Sloveso zahájiť/zahajovať vo význame „začať/začínať, otvoriť/otvárať" vzniklo mechanickým prevzatím českého výrazu zahájit/zahajovat.

Spisovnej norme slovenského jazyka zodpovedajú spojenia **začať, otvoriť poradu,** rokovanie, akademický rok, začať disciplinárne konanie, stavbu, otvoriť olympijské hry, výstavu.
(Zdroj: JÚĽŠ SAV)

(vit)

Priekopník teórie parných turbín

Reč je o technikovi, fyzikovi a zakladateľovi teórie parných a plynových turbín **Aurelovi Stodolovi**, rodákovi z Liptovského Mikuláša. Aurel Stodola (1859-1942) bol jediným Slovákom, ktorý sa poznal a dopisoval si s Albertom Einsteinom.

V máji t.r. si pripomenieme 150 rokov od jeho narodenia. Prof. Juraj Hronec, rektor SVŠT v Bratislave v r.1939 k Aurelovi Stodolovi pred študentmi uviedol „ je pýchou terajšieho inžinierstva celého sveta a my Slováci môžeme byť na neho hrdí“. Aurel Stodola strávil detstvo v Liptovskom Mikuláši a hoci prevažnú časť svojho života prežil vo Švajčiarsku, pričom 37 rokov vyučoval na Vysokej škole technickej v Zürichu, neustále sa hlásil k rodnému Slovensku a k svojmu pôvodu „Moje city nikdy neochabli pre môj národ“.
Impulzom jeho osobnosti bola fantázia a nutnosť tvoriť, majstrovské ovládanie matematických a technických disciplín a kresliarske umenie. Výsledky jeho vedeckého bádania ovplyvnili technický pokrok v oblasti automatickej regulácie strojov, projekcie a stavby parných a spaľovacích turbín veľkých výkonov. Aurel Stodola bol odmenený mnohými čestnými doktorátmi a oceneniami, z ktorých najcennejšia je medzinárodná zlatá medaila James Watta (1940).

Z jeho vzdelávania si ešte i dnes mnohí môžu vziať príklad. Okrem technických predmetov sa venoval i štúdiu cudzích jazykov (ovládal maďarsky, nemecky, francúzsky). Pri štúdiu jazykov si stanovil cieľ denne zvládnuť aspoň 40 nových slov.

Pri príležitosti 150. výročia narodenia Aurela Stodolu vyšla 16. apríla 2009 nová poštová známka s portrétom tohto „mikulášskeho“ rodáka v nominálnej hodnote 0,33 euro.

AUREL STODOLA

* 10.05.1859 Liptovský Mikuláš
† 25.12.1942 Zürich

„Moje city nikdy neochabli pre môj národ“ (A.Stodola)

Exponáty z technického múzea na Slovensku

www.gjar.-po.sk